

زردی در نوزادان

تهیه و تنظیم: بهاره پورپناهی
بخش کودکان بیمارستان طالقانی
شهریور ۱۳۹۴

زردی چیست؟

در یک کودک سالم اگر سطح بیلی روبین (عامل زردی) در خون بالا برود زردی بوجود می آید هر چه سطح بیلی روبین در خون بالاتر از حد نرمال شود شروع زردی از سر به پائین به سمت گردن و سپس به قفسه سینه پیش می رود تا نهایتاً به پا می رسد.

علائم زردی:

از صورت شروع شده سپس به شکم و پاها پیشرفت می کند اگر نوزاد از روز اول تولد زرد بود احتیاج به اقدامات جدی پزشک دارد.

تشخیص:

۱- تشخیص توسط پزشک صورت می گیرد که پزشک ممکن است برای اندازه گیری بیلی روبین آزمایش درخواست کند که بر اساس جواب آزمایش ضرورت در مان پیشنهاد می شود.

۲- جهت تشخیص زردی در منزل توصیه می شود که در اتاق با نور کافی فشار ملایمی روی قفسه سینه نوزاد وارد می کنیم اگر هنگام برداشتن فشار ته رنگ زردی روی پوست باقی بماند با پزشک خود مشورت کنید.

نکات قابل توجه

زردی در هفته اول زندگی نوزاد تقریباً در ۶۰٪ نوزادان رسیده (نوزدانی که هفته حاملگی آنها کامل باشد) و ۸۰٪ نوزادان نارس (نوزادانی که زودتر بدنیا آمدند) دیده می شود.

کدام نوزادان در معرض خطر بالاتری برای زردی قرار دارند.

۱- اگر گروه خون مادر O باشد ولی نوزاد گروه A یا B داشته باشد.

۲- اگر مادر گروه خون منفی داشته باشد و نوزاد گروه خون مثبت داشته باشد بخصوص اگر مادر امپول رگام را در حین حاملگی و بعد از زایمان دریافت نکرده باشد بخصوص در زایمان های دوم به بعد

۳- اگر در فرزندان قبلی خانواده سابقه زردی باشد.

۴- اگر نوزاد در روزهای اول تولد شیر کافی از مادر دریافت نکرده باشد.

۵- نوزادانی که نارس هستند (سن حاملگی کمتر از ۲۸ هفتهگی دارند)

۶- نوزادانی که هنگام تولد وزن آنها کمتر از ۲۵۰۰ گرم باشد (گرم باشد)

۷- نوزادانی که مبتلا به بیماری فاوویسم باشند.

۸- نوزادانی که در روز اول تولد زرد شده باشند.

۹- نوزادانی که همزمان با زرد شدن دچار تب، بیحالی شده و شیر نمی‌خورند.

۱۰- نوزادانی که زردی شدید داشته دست و پای نوزاد زرد شده و یا زردی بیش از ۷-۱۰ روز طول می‌کشد.

چرا درمان می‌کنیم:

زیرا عوارض خطرناک ناشی از افزایش بیلی روبین روی مغز که به صدمات شدید و غیر قابل برگشت مغزی منجر می‌شود باعث می‌گردد که درمان را سریع آغاز کرد.

درمان:

بعضی موارد با توجه به میزان بیلی روبین خون نوزاد، سن نوزاد، وزن نوزاد پزشک از نور درمانی (فتوتراپی) استفاده می‌کند جهت این کار نوزاد به صورت برهنه و با پوشاندن چشم‌ها و ناحیه تناسلی زیر نور مخصوص قرار می‌گیرند.

جهت فتوتراپی از لامپ‌های مخصوص با طول موج مشخص استفاده می‌شود.

- فتوتراپی در زمان شیر دهی و تعویض پوشاک نوزاد قطع می‌شود.

- فتوتراپی عوارض کمی دارد گاهی سبب اسهال و کم آبی در نوزاد شده و گاهی بثورات پوستی گذرا روی بدن نوزاد دیده میشود.

در بعضی اوقات اگر نوزاد زردی شدیدی داشته باشد و بیلی روبین (عامل زردی) تا سطح خطرناک بالا باشد پزشک ممکن است جهت بهبود نوزاد تعویض خون انجام دهد.

توصیه های قابل توجه برای والدین گرامی

- در جهت تحکیم اعتماد به نفس مادر برای شیر دادن به نوزاد حمایت خانواده خیلی موثر می باشد.

جهت افزایش شیر دهی مادر به نوزاد می توان از تجربیات مادران موفق در امر شیر دهی استفاده نمود.

- پوشیدن لباس زرد سبب تشدید زردی نمی شود ولی ممکن است سبب اشتباه در برآورد میزان زردی شود.

- حدود ۱۰٪ تا ۲۰٪ نوزادان بعد از ترخیص مجدداً به علت زردی مراجعه و بستری می شوند لذا توصیه می شود نوزادان بعد از ترخیص ۴۸-۷۲ ساعت حتماً به پزشک مراجعه کنند.

در بعضی مواقع این باور غلط وجود دارد که برای درمان زردی باید شیر مادر را قطع کرد این کار اصلاً توصیه نمی‌شود و حتماً باید به پزشک مراجعه کرد.

باید دانست که بهترین راه پیشگیری از زردی تغذیه هر چه زودتر با شیر مادر و شیر دهی مکرر است و همچنین پس از ترخیص در منزل به نوزاد خوب شیر داده شود تا سبب افزایش دفع مدفوع و افزایش دفع زردی شود.

- همچنین فتوتراپی در منزل برای نوزادان نارس با وزن کمتر از ۲۵۰۰ گرم - زردی در ۵-۴ روز اول زندگی و زردی با مقادیر بالا توصیه نمی‌شود.

